

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament

Grup d'Experimentació per al Plurilingüisme

Equips directius

Edició 2016-18

Barcelona, 27 de setembre 2016

Context

La política lingüística educativa: objectius generals

- ❑ Consolidar el català, llengua pròpia de Catalunya, com la **llengua vehicular de referència** de l'aprenentatge i com a **dinamitzadora del tractament integrat de les llengües**.
- ❑ Garantir el **domini equivalent de les dues llengües oficials** en acabar l'ensenyament obligatori.
- ❑ Incrementar el coneixement i l'ús de diferents **llengües estrangeres** per a interactuar en un context lingüístic i cultural complex, i proporcionar a l'alumnat els instruments per garantir-los **oportunitats de comunicació i d'aprenentatge al llarg de la vida i la capacitació i la formació professional**.
- ❑ Afermar i difondre les **llengües d'origen de l'alumnat nouvingut**, com a riquesa personal i col·lectiva.

Línies prioritàries de treball

Llengua catalana, llengua
vehicular de referència

1. Consolidació del sistema lingüístic: els esquemes mentals i la conceptualització lingüística.
2. Incorporació planificada de les altres llengües de l'escola.

Ensenyament competencial
Aprentatge Integrat
de les llengües i amb els
continguts

3. Promoure enfocaments comunicatius en totes les llengües per utilitzar-les de forma funcional.
4. Aplicar estratègies d'immersió lingüística en contextos on el català no és la llengua majoritària i d'AICLE i de TIL per desenvolupar la competència plurilingüe de l'alumnat.

Llengües estrangeres
Llengües d'origen

5. Incrementar el coneixement de les llengües estrangeres curriculars i ampliar les opcions d'aprenentatge de noves llengües, amb la incorporació de les llengües d'origen.

Accions
d'entorn

6. Afavorir la implicació i el compromís de la comunitat educativa per propiciar espais d'ús de les llengües i la col·laboració entre institucions, entitats i organismes.

Educació lingüística de qualitat: un pre-requisit per a la qualitat educativa

---

*L'educació lingüística en sentit ampli – l'ensenyament i l'aprenentatge de les llengües en contextos formals, informals i no formals, així com la formació docent i la implementació de polítiques lingüístiques – **és clau**: l'educació lingüística de qualitat al llarg de la vida contribueix, no només a **l'èxit educatiu i professional** sinó al **desenvolupament personal** i a l'autoestima, la qual cosa promou el **creixement econòmic, la ciutadania democràtica i la cohesió social**.*

Consell d'Europa

Educació lingüística de qualitat

- Cal assegurar la **qualitat educativa a través** de la/les llengua/ües d'instrucció per garantir l'**equitat i la qualitat** de l'educació.
- La noció de qualitat està lligada als **propòsits de l'educació**: preparació per a l'**ocupació**; preparació per a la vida com a **ciutadans actius** en societats democràtiques; **desenvolupament personal**.
- A nivell de sistema, la **inclusió social** s'ha de veure com una **part integral** de la noció de qualitat.

Recommendation CM/Rec (2012)13E of the Committee of Ministers to member states on ensuring quality education

Educació lingüística de qualitat

- El fracàs escolar ve parcialment determinat per un domini inadequat d'un ampli ventall de formes lingüístiques (PISA, PIRLS, etc.)
- El domini de la llengua o llengües d'escolarització és una de les vies per assolir l'objectiu de la Comissió Europea i d'un gran nombre d'autoritats educatives nacionals de reduir les taxes d'abandonament escolar prematur.

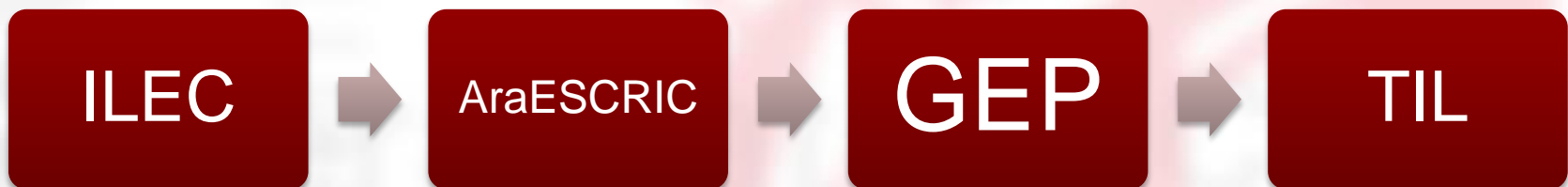
Recommendation CM/Rec (2014)5 of the Committee of Ministers the importance of competences in the language(s) of schooling for equity and quality in education and for educational success

Actuacions

Programes que tenen com a objectiu consolidar la competència comunicativa i lingüística (base de tot l'aprenentatge) i el plurilingüisme de l'alumnat

L'impuls de la lectura (ILEC)

La lectura als centres educatius

La lectura com el domini d'un conjunt d'estratègies que permeten als alumnes comprendre els textos i emprar-los per accedir a la informació, reflexionar-hi i generar coneixement i aprenentatge significatiu.

Aconseguir que els infants i joves esdevinguin **aprenents autònoms**, fent de la lectura una de les eines bàsiques per a l'aprenentatge en totes les àrees i matèries del currículum.

Formar bons lectors que **gaudeixin** i aprenguin llegint

La prioritació de la competència lectora com una estratègia de millora de la competència comunicativa lingüística ja que és l'inici del recorregut cap a l'aprenentatge del discurs oral i escrit en els àmbits social, acadèmic i al llarg de la vida

De la lectura a l'escriptura, de l'ILEC cap a l'AraEscric

Si la competència lectora és la capacitat per entendre, valorar i emprar els textos escrits, per tal d'assolir objectius personals, desenvolupar el propi coneixement i potenciar-lo, i poder participar en la societat,

l'escriptura és l'activitat que permet estructurar el pensament, comunicar-se, organitzar-se, aprendre i participar en la societat.

Millorar la competència escrita dels alumnes per augmentar la seva **capacitat de comunicació** i el seu rendiment acadèmic i, així, afavorir l'èxit educatiu.

Aprofundir en la fonamentació i la coherència conceptual i metodològica de la didàctica de l'escriptura dels docents.

L'enfocament plurilingüe

“El multilingüisme pot aconseguir-se amb la simple diversificació de les llengües ofertes en una determinada escola o en un sistema educatiu, o estimulants els alumnes a aprendre més d'una llengua estrangera, o reduint la posició dominant de l'anglès en la comunicació internacional. En canvi, **l'enfocament plurilingüe posa l'accent** en el fet que així com augmenta l'experiència lingüística d'un individu en el seu context cultural –de la llengua de la llar a la de la societat i d'aquí a les llengües d'altra gent (apreses a l'escola, a l'institut o amb l'experiència directa), **l'individu no manté aquestes llengües i cultures en compartiments mentals separats estrictament, sinó que desenvolupa una competència comunicativa a la qual contribueix tot el coneixement i l'experiència lingüística i en la qual les llengües s'interrelacionen i interactuen.**”

Marc europeu comú de referència per a les llengües (Consell d'Europa, 2002)

El tractament integrat de llengües (TIL)

- Ensenyar i aprendre les llengües de manera integrada i competencial.
- Treballar cooperativament (els especialistes de llengua) per a la focalització d'elements comuns i la maximització d'esforços.
- Adquirir (l'alumnat) destreses per a la transferència interlingüística i intercultural.

GRUP D'EXPERIMENTACIÓ PER AL PLURILINGÜISME (GEP)

MARC PER AL
PLURILINGÜISME

A FAVOR
DE L'ÈXIT
ESCOLAR

PLURILINGÜISME

GRUP D'EXPERIMENTACIÓ PER AL PLURILINGÜISME (GEP)

Augmentar la competència lingüística en LE de l'alumnat

Incrementar el temps d'exposició de l'alumne a la llengua estrangera

A través de projectes temàtics o transversals i/o matèries curriculars, accions de mobilitat temàtica per projectes o de mobilitat internacional i pràctiques en empresa.

Diversificar estratègies de gestió del coneixement en llengua estrangera

Incorporant projectes, activitats i/o unitats AICLE a la programació i incrementant i diversificant les estratègies de recerca, recepció de contingut i d'accés a la informació curricular bàsica, en llengua estrangera.

MARC PER AL
PLURILINGÜISME

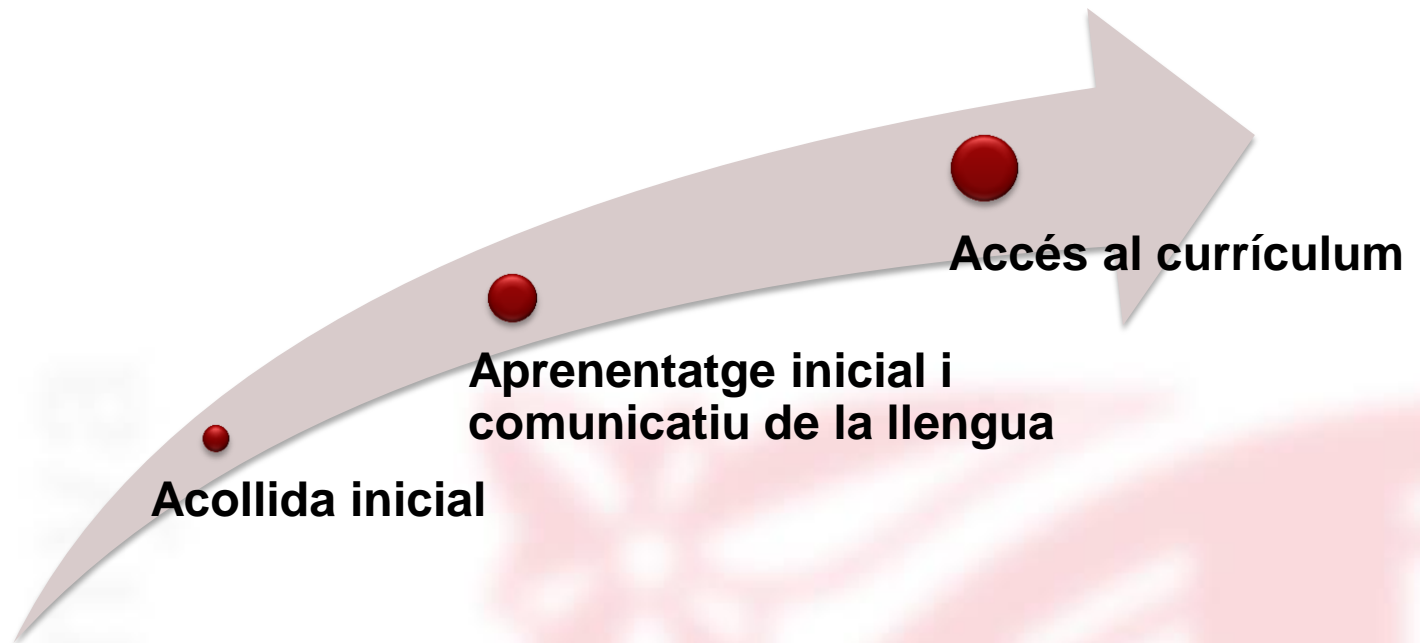
L'atenció a l'alumnat estranger, un repte educatiu

- ❑ Acollir i donar resposta als **aspectes emocionals**.
  - ❑ Facilitar la **incorporació** al nou entorn escolar i a la societat d'acollida.
  - ❑ Proporcionar una **atenció personalitzada**.
  - ❑ Afavorir la **implicació de les famílies**.
- ❑ Garantir la **competència comunicativa bàsica**.
  - ❑ Facilitar l'accés al **llenguatge acadèmic** i al currículum.
  - ❑ Incorporar la **diversitat lingüística i cultural** als centres.

Objectiu bàsic: afavorir l'equitat i l'èxit educatiu per a tot l'alumnat

Itinerari escolar de l'alumnat de procedència estrangera

INTEGRACIÓ SOCIAL I ESCOLAR

Acollida

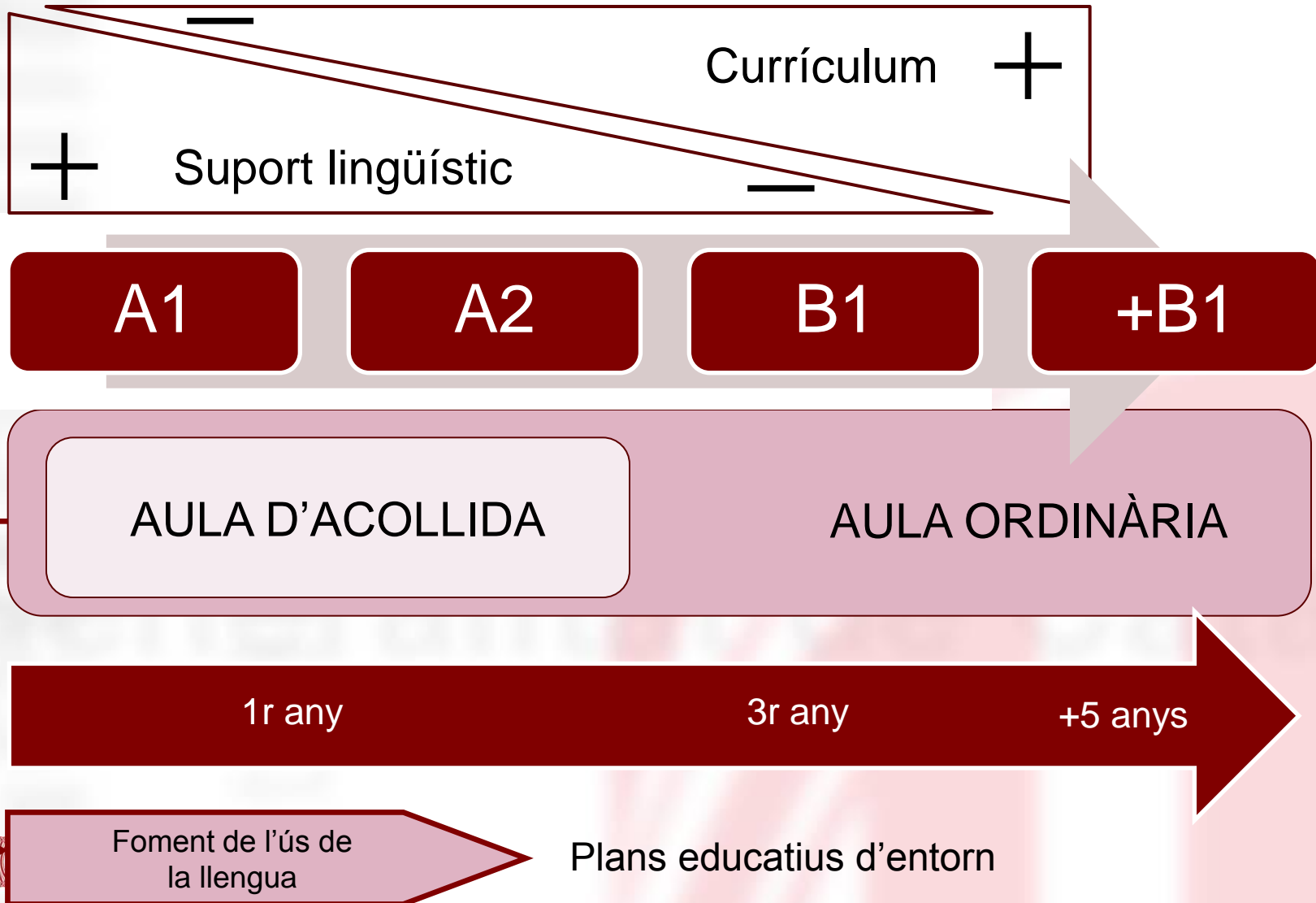
Aula
d'acollida

Aula
ordinària

Objectius lingüístics de l'alumnat de procedència estrangera

Després de l'aula d'acollida: evidències a partir dels resultats

---

- ❑ L'alumnat nouvingut assoleix la competència comunicativa bàsica a l'aula d'acollida, però té dificultats per seguir les classes a l'aula ordinària.
- ❑ Els informes estatals i internacionals demostren que els resultats de l'alumnat de procedència estrangera són inferiors als de l'alumnat autòcton.
- ❑ L'aula d'acollida representa un primer esglaó de socialització i inclusió però necessita continuïtat.

(PISA 2015)

La diferència de resultats entre els estudiants autòctons i els d'origen immigrant va ser de:

- ❑ 67 punts en CLeitora
- ❑ 71 punts en matemàtiques
- ❑ 66 punts en ciències

Programa d'Immersion Lingüística

La llengua vehicular de l'escola i d'ensenyament-aprenentatge és diferent a la llengua familiar.

MODALITATS

- ✓ Primerenca o retardada (segons el moment d'inici)
- ✓ Total o parcial (segons el temps)
- ✓ Doble, triple immersió (segons el nombre de llengües).

Reforçar el suport lingüístic a l'aula ordinària

- Accedir als **continguts curriculars** de totes les àrees i matèries alhora que aprofundeix el coneixement de la **llengua**.
- Tenir en compte el seu **bagatge lingüístic i cultural**, consolidar l'**arrelament** al territori i facilitar la construcció d'**identitats múltiples**

I les llengües familiars de l'alumnat?

<http://lasmanualidades.imujer.com/2010/07/06/tecnicas-de-pintura-acrilica>

<http://es.wikipedia.org/wiki/Disoluci%C3%B3n>

El tractament de les llengües familiars a l'escola

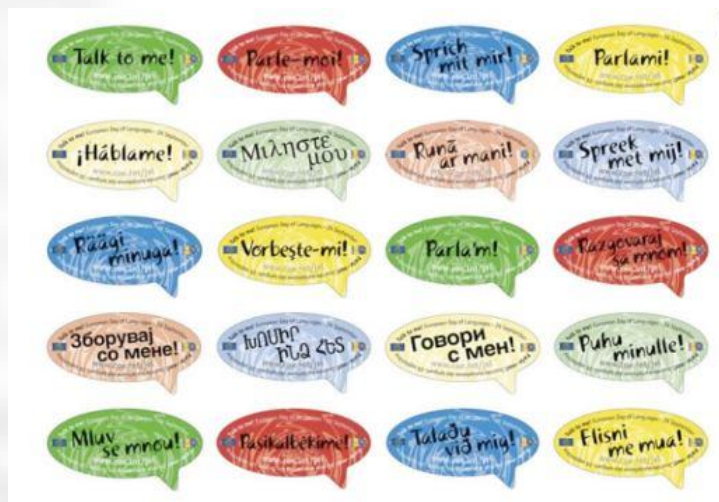
...la infància estrangera, nascuda a Catalunya o d'incorporació tardana, té **competències relacionades amb l'ús del llenguatge** desenvolupades des de la seva pròpia llengua que poden ser utilitzades per a l'aprenentatge d'una nova llengua i, a la vegada, si l'infant aprèn una nova llengua en el context escolar desenvolupa habilitats que poden ser transferides a la seva pròpia llengua...

El bilingüisme additiu s'aconsegueix quan es produeix un procés de doble (o múltiple) direcció de **transferència d'una llengua a l'altra**.

SERRA, J. M. (2010), «Escola, llengua i immigració a Catalunya. Algunes reflexions», *LSC, Llengua, Societat i Comunicació*, núm. 8, pàg. 27-33.

Programa d'Ensenyament de Llengua i Cultura d'Origen

- Programa d'Ensenyament de Llengua Àrab i Cultura Marroquí, LACAM
- Associació Sociocultural de Bangladesh a Barcelona, 2004 (bengalí)
- Associació Amaziga de Catalunya , 2005
- Consolat de Portugal a Barcelona, 2007
- Ambaixada de Romania a Espanya, 2008
- Associació Chervona Calyna, 2008 (ucraïnès)
- Associació de dones xineses , Instituto Cultural Chino i Institut Confuci, 2005

Accions impulsades: OBJECTIUS ESPECÍFICS COMUNS

ALUMNAT

PROFESSORAT

CENTRE
EDUCATIU

IMPACTE ESPERAT

Macro

Canvi organitzatiu i metodològic al centre

- ✓ Establir una estratègia de centre adequada a les necessitats diagnosticades a partir dels resultats d'avaluació interna i externa, i complementada amb les avaluacions generals del sistema.
- ✓ Incorporar el grup impulsor
- ✓ Incorporar elements per mesurar el progrés acadèmic dels alumnes
- ✓ Presa d'acords i integració en el Projecte lingüístic del centre

Meso

Canvi en el procés d'ensenyament – aprenentatge

- Desenvolupar la capacitat de l'alumnat de produir i d'utilitzar coneixements i d'informacions posant l'accent en els aspectes metacurriculars (com obtenir coneixements, com pensar correctament, com fer hipòtesis i com comprovar-les, etc.)
- Fer explícits els processos necessaris per a adquirir el coneixement perquè l'alumne els identifiqui, els apliqui, els incorpori a la seva pràctica habitual i els pugui automatitzar.
- Incorporar l'avaluació com a eina del procés d'ensenyament i aprenentatge
- Desenvolupar la competència lingüística en totes les àrees i matèries treballant la llengua i els continguts de manera integrada.
- El paper del professorat com a model

Micro

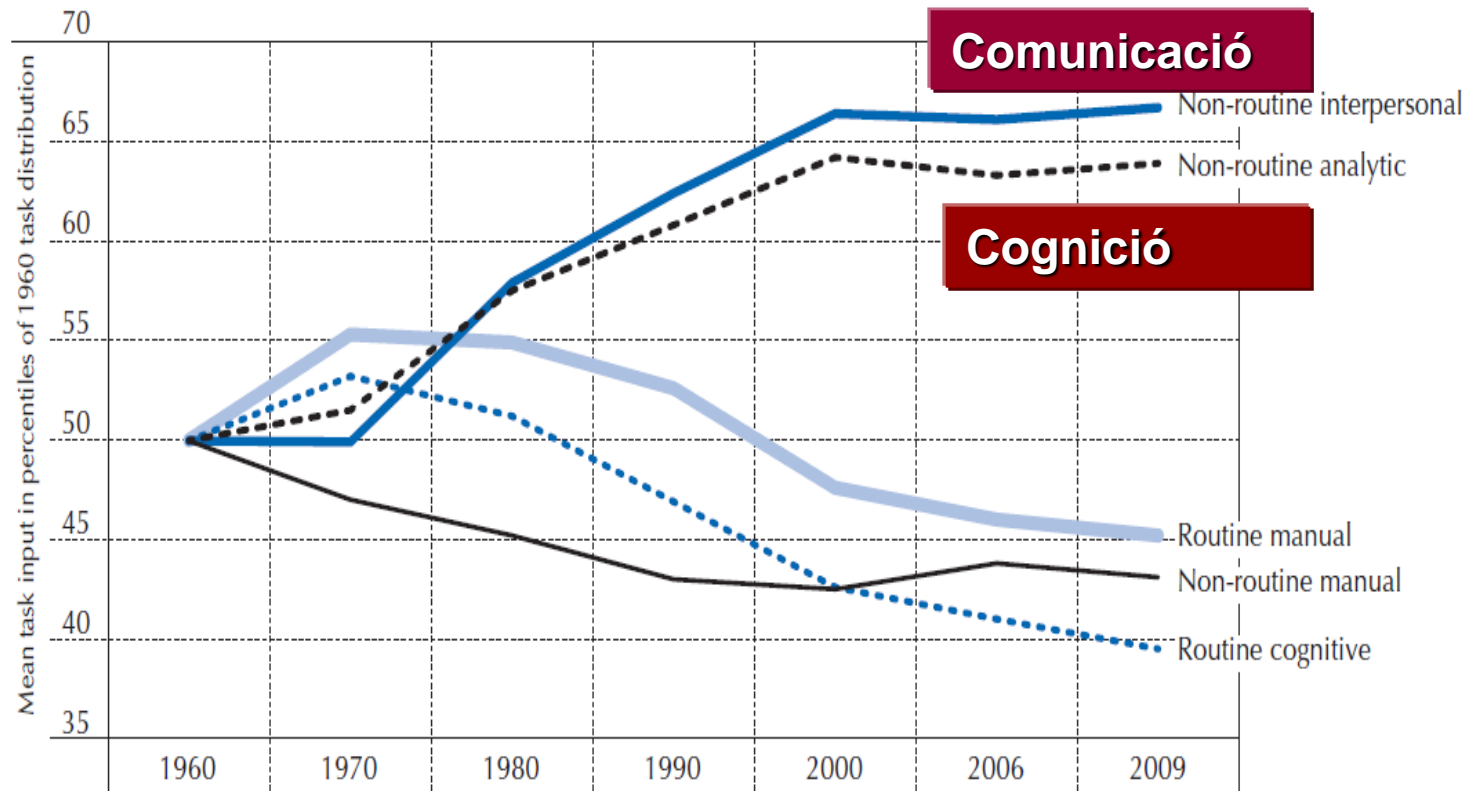
Canvi en l'estil d'aprenentatge de l'alumnat

- Presa de consciència del seu estil d'aprenentatge i protagonisme en el seu procés d'aprenentatge
- Aprendre a aprendre:
  - ✓ incorporar la reflexió sobre què i com s'ha après, explicitant les estratègies utilitzades.
  - ✓ fixar objectius personals de millora.
  - ✓ Incorporar l'autoregulació (com ho ha de fer) i l'autoavaluació (reflexió sobre el que està fent) La reflexió metacognitiva és la clau del procés.
- Autonomia personal: conèixer els objectius d'aprenentatge i els criteris d'avaluació: ha de saber què ha de fer.

Què demana el mercat laboral?

Change in the demand for skills

Trends in routine and non-routine tasks in occupations, United States, 1960 to 2009

Source: Autor, D.H. and B.M. Price (2013), see Table A1.5 in Annex A.

StatLink <http://dx.doi.org/10.1787/888932900308>

Competències clau per al segle XXI

Exhibit 2: Students require 16 skills for the 21st century

skills *not only* for the elite

Foundational Literacies

How students apply core skills to everyday tasks

1. Literacy

2. Numeracy

3. Scientific literacy

4. ICT literacy

5. Financial literacy

6. Cultural and civic literacy

Competencies

How students approach complex challenges

7. Critical thinking/
problem-solving

8. Creativity

9. Communication

10. Collaboration

Character Qualities

How students approach their changing environment

11. Curiosity

12. Initiative

13. Persistence/
grit

14. Adaptability

15. Leadership

16. Social and cultural
awareness

Lifelong Learning

Estratègia europea per a l'educació (2020)

Educació de qualitat a la UE : 6 noves prioritats

Competències

Habilitats i competències d'alta qualitat, centrades en els resultats de l'aprenentatge, per a l'ocupabilitat, la innovació i la ciutadania activa

Inclusió

L'educació inclusiva, la igualtat, la no discriminació i la promoció de les competències cíviques

Innovació digital

Educació i formació oberta i innovadora, vers la inclusió plena en l'era digital

Professorat

Fort suport per a l'educació inicial, desenvolupament professional continuat, prestigi de la professió docent.

Qualificacions

Transparència i reconeixement de les competències i qualificacions per facilitar l'aprenentatge i la mobilitat laboral

Inversió

Sostenibilitat en la inversió, el rendiment i l'eficiència dels sistemes educatius i de formació

Estratègia europea per a l'educació (2020)

- Estimular la cooperació entre centres educatius, i entre aquests i el teixit social i empresarial.
- **Reforçar l'aprenentatge de les llengües, i modernitzar-ne l'ensenyament**
- Millorar la formació professional per facilitar la inserció dels ciutadans en el mercat laboral i la seva adaptació als canvis industrials
- **Motivar** els alumnes i avaluar per **competències**
- Validar les **capacitats** adquirides de manera informal
- Afavorir la **mobilitat** d'aprenents i professors i promoure el reconeixement mutu de diplomes i títols

Transformar l'ensenyament de les llengües

Aprendre llengües per a comunicar-se
(aprenentatge **funcional**, orientat a l'ús)

Aprendre la llengua per fer coses amb la llengua
(aprenentatge **significatiu**, orientat a l'acció)

Aprendre llengua per poder resoldre situacions i problemes de la vida real
(aprenentatge **competencial i col·laboratiu**)

Avaluar per aprendre
(avaluació orientada a l'aprenentatge, aprenentatge reflexiu)

Rendibilitzar els esforços d'aprenentatge
(evitar duplicitats)

Reconèixer i validar l'aprenentatge informal o no formal

Què és el GEP?